

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ЮСТИЦІЇ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

ШЕРЕШЕВСЬКІ ЦИВІЛІСТИЧНІ ЧИТАННЯ: ЗАХИСТ ПРАВ ПРИВАТНОЇ ОСОБИ В УМОВАХ ВІЙНИ

*МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської наукової конференції*

*Одеса,
3 грудня 2025 року*

Одеса
Фенікс
2025

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора *Є. Харитонова*

Упорядники-укладачі:

Давидова Ірина Віталівна – д.ю.н., проф. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», проф.;
Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна – к.ю.н., доц. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Павлова Вікторія Георгіївна – к.ю.н., доц. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Лешикова Єлизавета Сергіївна – лаборант кафедри цивільного права НУ «ОЮА».

Організаційний комітет Всеукраїнської наукової конференції:

Харитонов Євген Олегович – д.ю.н., завідувач кафедри цивільного права НУ «ОЮА», член-кореспондент НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України, проф.;
Давидова Ірина Віталівна – д.ю.н., проф. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», проф.;
Зубар Володимир Михайлович – к.ю.н., проф. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Кривенко Юлія Василівна – к.ю.н., доц. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна – к.ю.н., доц. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Павлова Вікторія Георгіївна – к.ю.н., доц. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Матійко Микола Володимирович – к.ю.н., доц. кафедри цивільного права НУ «ОЮА», доц.;
Лешикова Єлизавета Сергіївна – лаборант кафедри цивільного права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції.

Повну відповідальність за достовірність і якість поданого матеріалу несуть учасники Всеукраїнської наукової конференції та їхні наукові керівники, які рекомендували ці матеріали до друку.

III 49 **Шерешевські цивілістичні читання: захист прав приватної особи в умовах війни** : матеріали Всеукр. наук. конф. (Одеса, 3 груд. 2025 р.) [Електронне видання] / за заг. ред. Є. Харитонова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2025. – 250 с. – Режим доступу: ...
ISBN 978-617-8763-00-8

Збірник містить результати наукових досліджень, присвячених питанням захисту прав приватної особи. У виданні представлено актуальні теоретичні та прикладні напрацювання, що висвітлюють питання окремих аспектів захисту прав приватної особи, удосконалення механізму правового регулювання, створення нових правових інститутів, доповнення чинних нормативно-правових актів, що своєю чергою додатково актуалізує оновлення цивільного законодавства на підґрунті загального концепту приватного права.

Збірник адресовано студентам, викладачам, науковцям і всім, хто цікавиться теорією, практикою, історією та перспективами розвитку правової науки.

УДК 347.1/7

Станкевич Андрій Володимирович ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕЛЕКТРОННА (ЦИФРОВА) ПОСЛУГА» ЯК ОБ'ЄКТА ЕЛЕКТРОННОГО ОБІГУ	213
Стрілець Михайло Ігорович ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ФРІЛАНС- ДОГОВОРІВ НА МІЖНАРОДНИХ ПЛАТФОРМАХ	216
Токарева Віра Олександрівна ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЦИФРОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.	219
Фірчук Василь Русланович ДОГОВІР БУДІВЕЛЬНОГО ПІДРЯДУ В СУЧАСНІЙ ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ: НОРМАТИВНЕ ЯДРО, ВИКЛИКИ ДИНАМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА РОЛЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	223
Халдай Ілля Віталійович ОСОБЛИВОСТІ СТЯГНЕННЯ ЗБИТКІВ ЗА НЕВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	227
Харитонов Євген Олегович, Харитонova Олена Іванівна ЗАХИСТ ПРАВ ПРИВАТНОЇ ОСОБИ ПІД ЧАС ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: КОЛІЗІЇ ТА СОЛІДАРНІСТЬ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ	231
Шайхет Олена Петрівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	236
Шамота Олександр Володимирович ЗАХИСТ ВІД ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї: ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ	240
Швець Михайло Олександрович ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ	243
Шовкун Кристина Ігорівна ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ОБ'ЄКТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	247

*Станкевич Андрій Володимирович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська
юридична академія»*

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕЛЕКТРОННА (ЦИФРОВА) ПОСЛУГА» ЯК ОБ'ЄКТА ЕЛЕКТРОННОГО ОБІГУ

В умовах війни злободенним є дистанційне надання послуг в електронному (цифровому) середовищі. Тому на сучасному етапі глобалізації та уніфікації правового регулювання електронного обігу об'єктів цивільних прав, актуальним є дослідити правове визначення дефініції «електронної (цифрової) послуги» (як об'єкта електронного обігу) за законодавством ЄС та національним законодавством та надати пропозиції щодо удосконалення визначення поняття «електронна (цифрова) послуга» та пов'язаної з цим поняттям іншої дефініції «електронне (цифрове) середовище» у національному законодавстві.

В процесі надання послуги, її результат споживається на протязі її надання. Але послуга є активною дією, та породжує певне благо, яке може відчувуватись, тобто перебувати у цивільному обороті або електронному обігу.

Послугу як об'єкт цивільного обороту розглядали Ємельянчик С. О. та багато інших вчених. Електронна (цифрова) послуга аналізувалась Аляб'євою Н. В. та деякими іншими науковцями та є мало дослідженою.

Ч. 1 ст. 177 ЦК України визначено послугу як один із видів об'єктів цивільних прав [1, ст. 177]. Якщо певна послуга є оборотоздатною та надається дистанційно, та вона може бути об'єктом електронного обігу, який відбувається у електронному середовищі. Отже електронна (цифрова) послуга може надаватися виключно в електронному (цифровому) середовищі

Ємельянчик визначає послугу як дію або діяльність, яка не створює певного майнового результату, які є невіддільним від самої діяльності [2, с. 108].

Аляб'єва зазначає, що послуга хостингу належить до електронних послуг оскільки послуга хостингу полягає в розміщенні на віддаленому сервері електронних листів та повідомлень з e-mail, які належать отримувачем послуги, у підтримці цілодобового доступу отримувачів послуги до відповідного віддаленого серверу, тощо [3, с. 64].

Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2015/2120 визначено послугу доступу до Інтернету як цифрову послугу.

Уст. 2 Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/770 від 20 травня 2019 року «Про деякі аспекти договорів на постачання цифрового контенту та цифрових послуг» встановлено, що цифровою послугою є «послуга, яка дозволяє споживачеві створювати, обробляти, зберігати або отримувати доступ до даних у цифровій формі». Також цією статтею Директиви 2019/770 визначено, що цифровою послугою є послуга, яка «дозволяє обмін даними або будь-яку іншу взаємодію з даними в цифровій формі»[4, ст.2].

Схоже визначення цифрової послуги надано у п. 42 ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів № 3153-ІХ від 10.06.2023р., який ще не набрав чинності»[5, ст.1].

У ст. 1 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» дефініція «електронна послуга» зазначена як «послуга з надання певного матеріального чи нематеріального блага на користь іншої особи, яка надається через інформаційно-комунікаційну систему» [5, ст.1].

Інформаційно-комунікаційна система – це лише певна частина електронного (цифрового) середовища, частиною якого є комунікаційна мережа Інтернету, а також комп'ютери, різноманітні гаджети (без застосування яких є неможливим надати послугу дистанційно), різноманітні програмні засоби, тощо. Отже доцільніше було б при визначенні дефініції «електронна (цифрова) послуга» застосувати понятійну категорію «електронне (цифрове) середовище».

Враховуючи, що дефініція «електронного (цифрового) середовища» містить у собі також і поняття «інформаційно-комунікаційних систем» та з метою наближення національного законодавства до законодавства ЄС, пропонується змінити визначення терміну електронна (цифрова) послуга у ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів № 3153-ІХ від 10.06.2023р. та у ст. 1 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» та викласти цей термін у наступній редакції:

- електронна (цифрова) послуга – це послуга, з надання певного матеріального чи нематеріального блага на користь іншої особи, яка надається дистанційно у електронному (цифровому) середовищі та дозволяє створювати, обробляти, зберігати або отримувати доступ до цифрових даних.

Також пропонується у ст.1 Закону України «Про захист прав споживачів № 3153-IX від 10.06.2023р. та у ст.1 Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги визначити новий термін – електронне (цифрове) середовище та зазначити, що «електронне (цифрове) середовище – це сукупність електронних комунікаційних мереж, комп’ютерів, пошукових програмних систем, та інших програмних та електронних засобів».

Подальший розвиток національного законодавства з електронно-гообігу цифрових послуг (які надаються дистанційно в електронному середовищі) сприяє безпеці та захисту як надавачів послуг, так і осіб, яким ці послуги надаються в умовах війни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Ємельянчик С. Послуга в цивільному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 3. С.105-108.
3. Аляб'єва Н. В. Договір про надання послуг хостингу. *Проблеми законності*. 2012. Вип. 120. С. 61-69.
4. DIRECTIVE (EU) 2019/770 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/770/oj/eng>
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 10.06.2023 р. № 3153-IX (не набрав чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text>
6. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VII), опублікований на офіційному порталі Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>